

Scenariusz lekcji języka polskiego

Temat: Komiks – połączenie tekstu i obrazka

Autor: Grzegorz Piątas

Typ szkoły i poziom: klasa IV SP

Cel główny:

- Kształcenie umiejętności odczytywania komiksów

Cele operacyjne:

Uczeń:

- wskazuje elementy komiksu,
- odpowiednio dobiera dymki i rozmieszcza je w ramce,
- zmienia kolor i wielkość czcionki,
- odczytuje zapisy w dymkach w odpowiedniej kolejności,
- tworzy krótką opowieść fabularną na wybrany przez siebie temat.

Metody i formy:

praca indywidualna, rozmowa kierowana, praca z tekstem, tworzenie własnego tekstu, wystawa prac.

Środki dydaktyczne, pomoce:

egzemplarze *Szkoły latania*, pisaki, kartki papieru A4, kredki, pisaki, tablica korkowa, tablica interaktywna.

Czas trwania zajęć: 45 min.

TOK LEKCJI

Faza wprowadzająca:

1. Sprawy organizacyjno-porządkowe: powitanie, sprawdzenie obecności, przedstawienie celów lekcji, zapisanie tematu na tablicy.
2. Nauczyciel przypomina uczniom definicję komiksu (*historia składająca się z obrazków i tekstu*) oraz pochodzenie nazwy gatunku („komiks” pochodzi od angielskiego zwrotu *comic strip*, który upowszechnił się jako skrótowiec *comics*).
3. Prowadzący przypomina, że komiksem jest *Szkoła latania* autorstwa Janusza Christy, która jest aktualnie omawiana na lekcjach języka polskiego.

Faza realizacyjna:

4. Prowadzący zajęcia prosi uczniów, by otworzyli komiksy i przyjrzeni się rysunkom znajdującym się na stronach 9-11. Wyświetla te strony na tablicy interaktywnej¹. Następnie prosi uczniów, by przyjrzeni się **dymkom** i powiedzieli, czym się różnią.

(Najczęściej pojawia się dymek owalny stosowany do zwyczajnych wypowiedzi. Pojawiają się też dymki przypominające gwiazdę, oznaczają krzyk, gniew lub wyrażają inne emocje. Dymek przypominający znaki dymne oznacza niewypowiedziane myśli bohatera. Dymek bez „dzióbka” oznacza wypowiedź narratora.)

Rysunek zawierający wypowiedzi narratora i wypowiedzi bohaterów:

Janusz Christa, *Szkoła latania*, s. 11.

Rysunek zawierający myśli bohatera:

¹ Janusz Christa, *Szkoła latania* [online], dostęp: 14.05.2019 dostępny: <http://www.orsza.nazwa.pl/images-media/wszystko-o-szkole/l-03-lektury/christa-kajko-i-kokosz-szkola-latania.pdf>

ODN

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli
w Poznaniu

Janusz Christa, *Szkoła latania*, s. 9.

5. Nauczyciel rysuje na tablicy trzy typy dymków i formułuje pytanie: *Jakie dymki pojawiają się w komiksie najczęściej i dlaczego?*

6. Uczniowie zauważają, że najczęściej pojawia się dymek owalny, ponieważ jest stosowany do zapisania zwyczajnych wypowiedzi, dymki przypominające znaki dymne, oznaczające niewypowiedziane myśli bohaterów, są rzadsze, podobnie jak dymki przypominające gwiazdę, oznaczające krzyk lub wyrażające emocje postaci.
7. Prowadzący zajęcia prosi, by uczniowie wrócili uwagę na **wypełniające dymki litery** i wskazali pojawiające się między nimi różnice. Uczniowie powinni wskazać dymki, w których pojawia się **bold**, *kursywa*, większy rozmiar czcionki i powiązać je z emocjami towarzyszącymi wypowiedzi.

Rysunek zawierający powiększoną i pogrubioną czcionkę:

Janusz Christa, *Szkoła latania*, s. 10.

8. Nauczyciel prosi, by uczniowie przeczytali tekst pojawiający się w na stronie 11. z podziałem na role i pyta, co decyduje o **kolejności odczytania testu** w poszczególnych dymkach (przewidywana odpowiedź: *miejsce, czytamy od góry do dołu; od lewej strony do prawej*).
9. Nauczyciel prosi, by uczniowie wskazali pojawiające się na stronach 10-13 wyrazy oznaczające dźwięki. Zauważa, że w komiksie często stosuje się wyrazy dźwiękonaśladowcze (*BRAM!*, *GRUCH!* *CONG!* *BAAM!* *GNOK!*), które można wpisywać w dymkach...

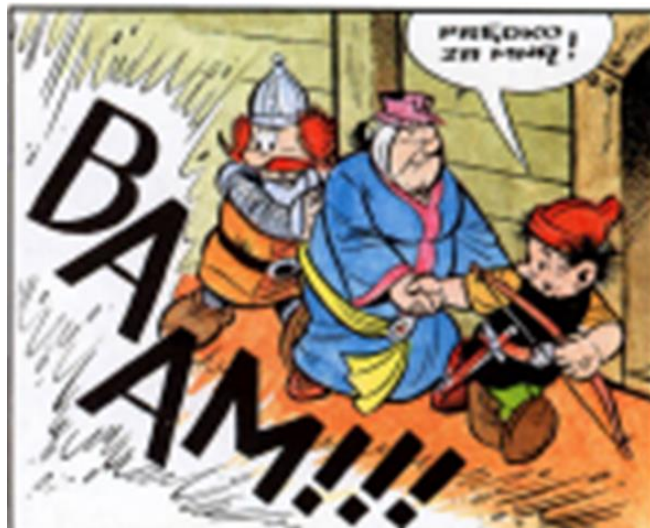
ODN

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli
w Poznaniu

Janusz Christa, *Szkoła latania*, s. 12.

...lub bez dymków:

Janusz Christa, *Szkoła latania*, s. 11.

10. Prowadzący zajęcia prosi uczniów, by wyjęli kartki formatu A4, a następnie narysowali na nich składającą się z trzech lub czterech obrazków opowieść na wybrany przez siebie temat. Przypomina, że można w niej wykorzystać różne rodzaje dymków i czcionek.
11. Uczniowie, pracując indywidualnie, **rysują komiksy**. Nauczyciel kontroluje przebieg prac i wprowadza korekty.

Faza podsumowująca

12. Wystawa prac i ich omówienie

Uczniowie przypinają swoje prace do tablicy korkowej i oglądają prace kolegów. Nauczyciel zwraca uwagę na użycie zróżnicowanych elementów komiksu, które zostały omówione na lekcji. Ocenia najlepsze prace.

13. Zadanie domowe:

Narysuj krótki komiks pt. „W naszej szkole wydarzyło się coś niesamowitego! Zastosuj różne typy dymków.

Bibliografia:

Janusz Christa, *Szkoła latania*, Warszawa 2003

Janusz Christa, *Szkoła latania* [online], dostęp: 14.05.2019 dostępny:

<http://www.orsza.nazwa.pl/images-media/wszystko-o-szkole/l-03-lektury/christa-kajko-i-kokosz-szkola-latania.pdf>

Materiały do kursu „Tworzenie komiksów” [online], dostęp: 14.05.2019, dostępny:

<http://basniewkomiksie.sbp.pl/wp-content/uploads/2018/08/cechy-komiksu.pdf>

Uwagi do sposobu realizacji:

Lekcję realizujemy z grupą znającą treść wybranego komiksu. (Ja zdecydowałem się na zamieszczoną w podstawie programowej: „Szkolę latania” Janusza Christy.) Kiedy uczniowie opanują podstawowe zasady tworzenia komiksów, tj. dobierania odpowiednich dymków, rozmieszczania ich w ramkach, stosowania wybranych przez siebie czcionek itd., można ich przygotować do wykonania większych projektów, np. tworzenia fotokomiksów (patrz scenariusz: „W naszej szkole wydarzyło się coś niesamowitego! – tworzymy fotokomiks).